



TIMRÅ KOMMUN

# Aktivitetskrav inom försörjningsstödet

kommunens och socialnämndens ansvar  
i den planerade nationella bidragsreformen

... samt lite fördjupad bild av målgruppens behov och forskning inom området

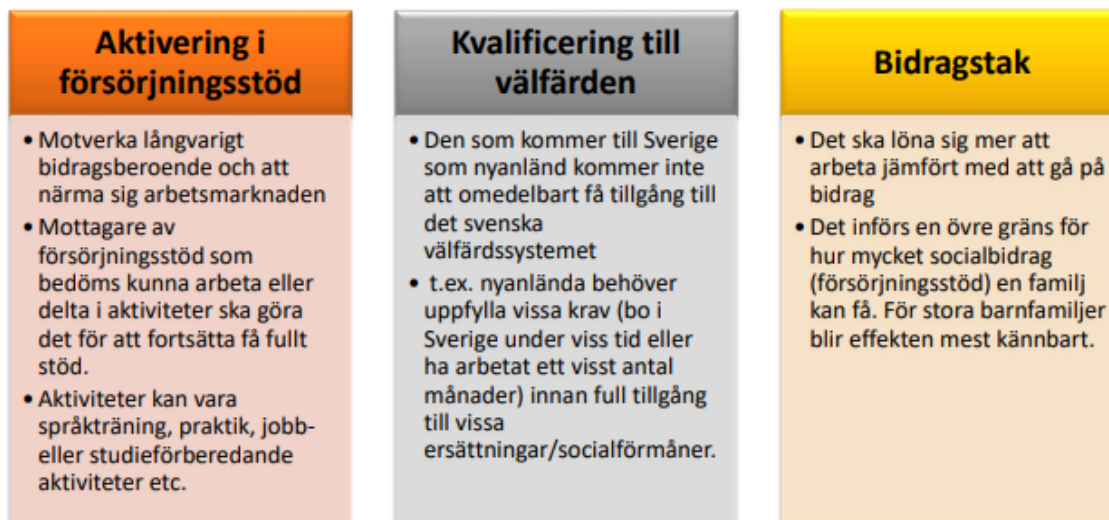
from  
Timrå  
with love



# Bakgrund

Aktivitetskrav i försörjningsstödet är en del i den tredelade reform som Tidöpartierna tagit fram och planeras att genomföras fr.o.m. 1 juli 2026

Lagrådsremiss beslutas 251216



Statliga utredningar som ligger till grund för förslaget:

- Aktivitetskrav inom försörjningsstödet – för arbete, egenförsörjning och nationell likformighet – och aktiveringskrav i försörjningsstöd (Ds 2024:29)
- Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15)
- Kvalificering till socialförsäkring och ekonomiskt bistånd för vissa grupper (SOU 2025:53)



# Förändring

- Nationell skyldighet för kommuner att erbjuda arbetsmarknadspolitiska insatser
- Nationella ramar för aktiviteter som ska erbjudas
- Enhetliga sanktioner vid systematiska brister i kommunens leverans

Statlig medfinansiering (under införandet)

**2026:** 1,8 mkr

**2027:** 3,6 mkr

**2028:** 3,6 mkr

(Siffrorna är inte säkerställda utan en uppskattning utifrån den totala resurstilldelningen för reformen)



**TIMRÅ KOMMUN**

# Aktivitetskravet

**Mål:** att personer med försörjningsstöd ska bli självförsörjande

Kommunen blir **skyldig** att tillhandahålla fyra typer av aktiviteter:

- **Motiverande insatser:** syftar till ökad förmåga att arbeta eller utbilda sig
- **Språkfrämjande insatser:** syftar till ökad språklig förutsättning
- **Jobsökande insatser:** syftar till att snabbt komma i arbete
- **Arbetsplatsförlagda insatser:** samhällsnyttiga insatser hos arbetsgivare (kommunala förvaltningar, kommunala bolag, civilsamhälle, näringsliv)

Kommunen blir **skyldig** att upprätta en individuell plan för aktiviteterna och i planen ska rimlig tid avsättas för att söka arbete.

Individen blir **skyldig** att delta senast efter tre månader med försörjningsstöd, med vissa undantag...



Kategori	Exempel	Konsekvens
<b>Huvudregel</b>	Arbetsföra personer i arbetsför ålder som söker försörjningsstöd	Ska delta i hel- eller deltidsaktiviteter (praktik, jobbsök, arbetsträning m.m.)
<b>Undantag (permanent)</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Heltidsarbete eller studier</li> <li>- Deltar i annan statlig/kommunal insats på heltid</li> <li>- Uppnått riktålder för pension</li> <li>- Har sjukersättning</li> <li>- Föräldraledig med barn &lt; 1 år</li> </ul>	Ska <b>inte</b> omfattas av aktivitetskravet
<b>Tillfälliga godtagbara skäl</b>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Sjukdom eller nedsatt arbetsförmåga (kortvarig)</li> <li>- Vård av sjukt barn</li> <li>- Akuta familjehändelser (separation, våld, kris)</li> <li>- Missbruk som kräver behandling</li> <li>- Nära förestående arbete eller studier</li> </ul>	Kan <b>tillfälligt undantas</b> från aktivitetskravet – kommunen gör individuell bedömning

Socialtjänsten får bevilja uppehåll i aktivitetskravet under fyra veckor under ett år



# IVO:s tillsynsansvar enligt förslaget

## Ansvar för att granska systematiska brister

IVO ska övervaka hur kommunerna uppfyller sina skyldigheter gentemot aktivitetskravet och socialnämndernas skyldighet att tillhandahålla de aktiviteter som föreskrivs.

Det handlar om **tillsyn av hela systemet**, t.ex. om kommunen inte tillhandahåller lämpliga insatser, inte följer regler om undantag eller inte gör adekvata individuella bedömningar.

## Sanktionsavgift

En central del i förslaget är att **IVO ska få befogenhet att besluta om sanktionsavgift (straffavgift) för kommuner som inte uppfyller lagen eller föreslagna regler om aktivitetskrav.**

Avgiftens storlek ska bedömas med hänsyn till hur många personer som påverkats av bristerna, hur allvarliga bristerna är, och om bristerna är medvetna eller systematiska.

## Process och möjlighet till rättelse

Förslaget innebär att kommunen ska ges **“skälig tid” att åtgärda konstaterade brister innan en sanktion eller avgift träder i kraft.** Detta följer samma typ av process som IVO använder i annan tillsyn inom socialtjänsten.

IVO tillstyrker att detta är viktigt för att säkerställa rättvisa och att kommunerna kan rätta till fel innan åtgärder vidtas.

## Förebyggande tillsyn

IVO pekar i remissvaret på att med det föreslagna ansvaret kan tillsynen bli mer förebyggande – alltså inte bara reagera på klagomål eller problem utan arbeta för att undvika att brister uppstår.

**Kritiska delar av detta är att kommunen ska ha system för att följa upp sina egna insatser, dokumentera bedömningar, och att regelverket tydligt definierar vad som bedöms som tillräckliga insatser.**



# Nuläge i Timrå

- God kunskap om målgruppen, behoven överensstämmer inom hela länet (183 vuxna i Timrå (113 000 vuxna i landet))
- Insatserna som idag erbjuds är utformade efter målgruppens behov
- Idag erbjuds insatser till dem som:
  - **inte** har insats från AF
  - är sjukskrivna **utan sjukpenning**

Aktivitetskravet innebär uppemot en fördubbling av antalet personer som ska erbjudas insatser

(Av dessa har majoriteten insatser från AF som ska kompletteras för att sammantaget utgöra heltid)

Den statliga finansieringen bedöms täcka kostnaderna under införandeåren

Idag erbjuds tre av de fyra utpekade insatstyperna fullt ut:

- **Motiverande insatser:** *syftar till ökad förmåga att arbeta eller utbilda sig*
- **Språkfrämjande insatser:** *syftar till ökad språklig förutsättning att arbeta eller utbilda sig*
- **Jobsökande insatser:** *syftar till att snabbt komma i arbete*
- **Arbetsplatsförlagda insatser:** *samhällsnyttiga insatser hos arbetsgivare (kommunala förvaltningar, kommunala bolag, civilsamhälle, näringsliv)*



# Plan framåt

Ledningsnivå	Verksamhetsnivå
Förankra politiskt och upprätta samarbete för samhällsnyttiga, kommunala platser	Förbereda för fler platstyper (kommunala samhällsnyttiga)
Via befintliga samverkansstrukturer förbereda samverkanspartners för kommande behov (t.ex. region, hälsocentral, Arbetsförmedling)	Förbereda hur bedömningar om vem som ska omfattas av aktivitetskravet ska göras
Säkerställa resurser och struktur, personalmässigt, lokalmässigt samt organisatoriskt	Utveckla den handlingsplan som ska följa personer i aktivitetskravet
Följa utveckling och klargörande av regelverk, bl.a. via SKR	Förbereda verksamhetssystem och beslutsgång

